

Regioonide Komitee arvamus teemal „Kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali rakendamine”

(2011/C 42/06)

REGIOONIDE KOMITEE

- tervitab, et komisjon on rohelise raamatuga kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali rakendamise kohta algatanud üleeuroopalise arutelu Euroopa loome- ja innovatsioonikeskkonna parandamiseks vajalike tingimuste üle, et parandada kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali, mis aitab tõsta majanduskasvu ja luua uusi töökohti;
- tunneb heameelt, et Euroopa tasandil tunnustatakse üha enam kultuuri- ja loomemajanduse rolli loovuse ja innovatsiooni toetamisel;
- tuletab meelde, et enamikus liikmesriikides kuuluvad kultuuri- ja loomemajanduse kontekstis nimetatavad sektorid – eelkõige kultuur, teadus, haridus, turism ja tööhõive – kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusvaldkonda;
- rõhutab, et Euroopa 2020. aasta strateegia suurprojektide – digitaalse tegevuskava ja teiste algatuste – edukas rakendamine eeldab julget innovatiivsust ning siinkohal on loomemajanduse ülesanne toimida eelkõige interdistsiplinaarsete ja mitmekultuuriliste lahenduste loojana. Seepärast on Euroopal vaja eelarvamustevabasid teerajajaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et luua ühiskondlikke uuendusi ja nende abil tekkivat globaalset äritegevust.

Raportöör:	Ursula Männle (DE/EPP), Baieri liidumaa maapäeva liige
Viitedokument:	Roheline raamat kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali rakendamise kohta KOM(2010) 183 lõplik

I SISSEJUHATUS

REGIOONIDE KOMITEE

1. märgib, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on kogu Euroopa Liidus suur vastutus kultuuripoliitika elluviimise eest;

2. tuletab meelde, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on ka võtmeroll kultuuri edendamisel ja viljelemisel, eelkõige kultuuripärandi säilitamisel ja kunstilise uuendustegevuse toetamisel ⁽¹⁾;

3. rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on tänu kodanikulähedusele strateegiliselt kõige paremas olukorras erinevate kultuuride ja kultuuritegevustega tegelemiseks. Ka on neil kergem kohalikke ja piirkondlikke kogukondi kaasa tõmmata tõhusama kultuuridevahelise dialoogi edendamisse ⁽²⁾;

4. märgib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad kodanikke tõhusalt kaasa tõmmata, et viimased võtaksid osa loometegevusest ⁽³⁾ ja uuenduslikest protsessidest;

5. tuletab meelde, et kultuuri- ja loomemajandus annab suure panuse kohalikkude, piirkondlikkude ja linnaarengusse, sest tänu kultuuri- ja loomemajandusele muudetakse Euroopa linnu ja piirkondi atraktiivsemaks, arendatakse jätkusuutlikku turismi ja luuakse uusi töö saamise võimalusi. Kultuuri- ja loomemajandus on Euroopa konkurentsivõimelise ja innovaatilise turumajanduse jaoks esmatähtis ⁽⁴⁾;

6. võtab teadmiseks, et Euroopa Komisjoni taotlusel 2006. aastal KEA European Affairs koostatud uuringust kultuurimajanduse kohta lähtub, et kultuurimajandus ise on väga dünaamiline majandusaktiivsuse ja töökohtade loomise seisukohalt. 2004. aastal ulatus selle sektori töötajate arv 5,8 miljonini ehk siis 3,1 %-ni 25-liikmelise ELi kogutööstusest. 2003. aastal andis kultuurimajandus umbes 2,6 % ELi SKPst ning aastatel 1999–2003 oli majanduskasv selles sektoris märkimisväärselt suurem kui teistes sektorites ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽²⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽³⁾ CdR 11/2006 fin.

⁽⁴⁾ Nõukogu järeldused kultuuri panuse kohta piirkondlikkude ja kohalikkude arengusse, 10. mai 2010.

⁽⁵⁾ Euroopa Komisjoni taotlusel 2006. aastal konsultatsioonifirma KEA European Affairs koostatud uuring „Study on the Economy of Culture in Europe” („Uuring kultuurimajanduse kohta Euroopas”).

7. võtab samuti teadmiseks, et Euroopa Komisjon kinnitab rohelistes raamatus, et digitaalne revolutsioon võimaldab kultuuri- ja loomemajandusel saavutada suurema majanduskasvu. Kultuuri- ja loomemajandus seisab silmitsi olukorraga, mida iseloomustab kiire areng ja kus (globaalsel) digitaalsel info- ja kommunikatsioonitehnoloogial on suur mõju kõigile väärtusahelasse kuuluvatele sektoritele;

8. märgib, et kui info- ja kommunikatsioonitehnoloogia täispotentsiaal kasutatakse ära nii, et seejuures arvestatakse nõuetekohaselt lõppkasutajate, kultuurilise sisu pakkujate ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia pakkujate huvidega, ning kui traditsioonilisi tootmis- ja vahendamistavasid uuendatakse, võib see anda loovisikutele juurdepääsu suuremale publikule ja rohkematele turgudele ning kodanikele mitmekesisemad valikud kultuurivaldkonnas;

9. tunneb selle taustal head meelt, et komisjon arendab kolme peamist poliitikavaldkonda, millel on oluline mõju kultuuri- ja loomemajanduse raamtingimustele digitaalses keskkonnas ning mis lepiti kokku varem peetud konsultatsioonide käigus:

— „Euroopa digitaalne tegevuskava”, mis on üks seitsmest Euroopa 2020. aasta strateegia suurprojektist;

— suurprojekt „Innovatiivne liit”, mille raames võetakse konkreetsed meetmed, et tugevdada kultuuri- ja loomemajanduse rolli innovatsiooni ja struktuurimuutuste allikana;

— ELi intellektuaalomandi õiguste strateegia, kus rõhutatakse loomulikult õiguste kasutamist ja haldamist, tasakaalu kaitset ja loometegevuse jätkusuutlikkuse ning vajaduse vahel arendada uusi teenuseid ja ettevõtlusmudeleid.

II POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

10. tervitab, et komisjon on rohelistes raamatuga kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali rakendamise kohta algatanud üleeuroopalise arutelu Euroopa loome- ja innovatsioonikeskkonna parandamiseks vajalike tingimuste üle, et parandada kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali, mis aitab tõsta majanduskasvu ja luua uusi töökohti;

11. kiidab heaks, et rohelistes raamatus tunnustatakse kultuuri läbivalt kui kohaliku ja piirkondliku arengu vahendit;

12. tunneb heameelt, et Euroopa tasandil tunnustatakse üha enam kultuuri- ja loomemajanduse rolli loovuse ja innovatsiooni toetamisel;
13. arvab, et innovatsioonipoliitika võib nii Euroopa ja riigi kui ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil luua sidemeid kultuuri- ja loomemajandusega;
14. tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust võtta suurprojektides arvesse kultuuri- ja loomemajanduse vajadusi ning leiab, et see on täielikus kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 167;
15. tuletab meelde, et enamikus liikmesriikides kuuluvad kultuuri- ja loomemajanduse kontekstis nimetatavad sektorid – eelkõige kultuur, teadus, haridus, turism ja tööhõive – kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusvaldkonda;
16. rõhutab, et kultuuri- ja loomemajandus ei ole mitte ainult esmatähtis arengu, tööhõive ja konkurentsivõime seisukohast, vaid et kultuuri- ja loomemajandus võib aidata edendada ka kultuurilist identiteeti ja mitmekesisust kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
17. märgib, et kohalikel omavalitsustel on suur roll infrastruktuuri (proovi-, etenduste ja tootmisruumid), strateegia ja planeerimise (kultuuristrateegiad, algatused valdkonna arendamiseks) ning võrgustike edendamisel. Kohalikud omavalitsused toetavad ka kunsti- ja kultuuriürituste toimumiskohti ning ulatuslikke investeeringuid noortesse loomingulistes talendidesse;
18. tuletab meelde mitmekesisuse ja mitmekeelsuse olulisust kui Euroopa eripära, mis aitab loovust suurendada;
19. kutsub üles pöörama kultuuri- ja loomemajanduses piisavalt tähelepanu haavatavatele rühmadele;
20. leiab, et loomemajanduse edukat arengut soodustava raamistiku loomine Euroopa Liidu liikmesriikides tooks Euroopa tasandil suurt lisaväärtust ja võiks isegi aidata ELi liikmesriikides, piirkondades ja linnades käivitada programme ja algatusi, mis tugevdaksid peamiste osaliste koostööd;
21. rõhutab, kui oluline on kohalik ja piirkondlik tasand kultuuri- ja loomemajanduse arengus Euroopas ning soovib seetõttu komisjonil kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused rohelise raamatu järelemeetmesse kaasata;
22. kinnitab vajadust suurendada Euroopa investeeringuid arukatesse, jätkusuutlikesse ja kaasavatesse uutesse ressursidesse;
23. leiab, et kõik valitsemistasandid peavad pakkuma väikes-tele ja keskmise suurusega ettevõtetele eritoetust, sest neil on sobivad eeldused leida uusi talente ning tugevdada kultuuri- ja loomemajanduse arengut Euroopas;
24. tuletab meelde, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kultuuri- ja loomemajanduse edukalt oma arengustrateegiatesse kaasanud ning see on aidanud tugevdada kohalikku majandust; eelkõige on kohalikul ja piirkondlikul tasandil võimalik luua noorte artistide võrgustikke ja andmebaase, edendada noorte kunsti- ja kultuurialast koolitust, aidata noortel artistidel muutuda professionaalsemaks, käivitada multimeediat kasutavaid ja multikultuurseid eksperimente, pakkuda noorte artistide tööde esituseks ruume, innustada noore publiku kunsti- ja kultuurielamust, toetada noorte kunsti- ja kultuurialaste ühingu- moodustamist ning edendada innovatsiooni kohalike tavade ja kutsealade valdkonnas;
25. teeb seega ettepaneku luua vajalikud tingimused heade tavade levitamiseks, teadmiste parandamiseks ning selleks, et luua võrgustikke, kus levitada kogemusi kõnealuste sektorite potentsiaali rakendamise võimaluste kohta; arvestades nende panust, teeb ka ettepaneku hõlmata kultuuri- ja loomemajandus ELi majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse üldise poliitika põhimõtetesse;
26. soovib kohaliku ja riikliku tasandi konstruktiivse koostöövahendina kasutada tulemustele orienteeritud kokkuleppeid, kus iga valitsemistasand kohustub tegema tööd kokkulepitud tulemuste nimel, et soodustada kultuuri- ja loomemajanduse arengut kohalikul tasandil;
27. märgib, et loovus on kohalike juurtega, mistõttu vajavad kultuuri- ja loomemajandus kohalikke võrgustikke, klastreid, äriinkubaatoreid ning kunsti- ja disainikoolide-, ülikoolide- ja ettevõtetevahelist partnerlust;
28. kutsub kunsti- ja disainikoole ja ülikoole tegema tihedat koostööd teiste valdkondade õppeasutustega eesmärgiga luua uusi ühendusi ning muid struktuurilisi ja rakenduslikke lahendusi, mille tulemusena loodaks täiesti uusi Euroopa tooteid ja teenuseid, mis oleksid globaalse äritegevuse edu teerajajad. Sageli on otsustav edutegur eelarvamuste puudumine noorte mõtlemises;
29. märgib, et kultuuritegevust võidakse kasutada ka sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamiseks, sest kultuuritegevus arendab kultuuridevahelist mõistmist ning loob tugevad ja positiivsed suhted erinevatest töö- ja koolikeskkondadest pärit inimeste vahel, mis parandab kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali;
30. tuletab meelde, et Euroopa kultuuriline mitmekesisus on märkimisväärne majandus- ja konkurentsieelis; soovib kultuuri investeerimist kasutada Euroopa kultuurilise mitmekesisuse ning kultuuridevahelise dialoogi toetamiseks, et tugevdada kultuurilist ja sotsiaalset integratsiooni;

31. kordab, et selleks, et kultuuri- ja loomemajanduse potentsiaali saaks edukalt kasutada, peab Euroopa Liit keskenduma kultuurilistes püüdlustes kultuuri mittemateriaalsete väärtuste ühiskondlikule tähtsusele. Seetõttu rõhutab komitee, et ühiskondliku loovuse allikate kasutamise ja kultuuritööstuse õitsengu eeltingimusteks on kultuurialase hariduse edendamine ja kultuurialane koostöö. Kultuur eksisteerib ilma kultuurimajanduseta, aga kultuurimajandus ilma kultuurita ei eksisteeri ⁽⁶⁾;

32. leiab, et tuleks teha kindlaks kultuuri- ja loomemajanduse arengu ees seisvad raskused ja/või takistused ning tegeleda nendega asjakohasel poliitilisel tasandil;

33. soovib komisjonil hinnata struktuurifondide ning kultuurisektori, audiovisuaalmeedia, noorte ja hariduse praeguste ja tulevaste programmide asjakohasust, kaaludes nende potentsiaali loomemajanduse toetamisel;

34. rõhutab eelkõige seda, et Euroopa Liit peaks toetama ja innustama noorte artistide liikuvust Euroopas, artistide rahvusvaheliste võrgustike ja ühenduste loomist ning noorte artistide vahetusprojekte ja loomekülastuspraktikat ELis ja kolmandates riikides;

35. palub komisjonil võtta rohelise raamatu järelmeetmetes arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rahalisi ja administratiivseid vajadusi;

36. peab vajalikuks võtta vastu ühised näitajad, koodid ja määratlused kultuuri- ja loomemajanduse tööhõive ja turumõjude mõõtmiseks.

III JÄRELDUSED

REGIOONIDE KOMITEE

37. tuletab meelde, et kultuuri- ja loomemajandusel võib Euroopas olla majanduslike ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamisel kohalikul ja piirkondlikul tasandil oluline roll;

38. rõhutab kultuuri- ja loomemajanduse võtmerolli kultuuri tegevuskava osana, sest see aitab kohalikel kogukondadel ja majandusel saavutada tulemusi väga erinevates poliitikavaldkondades alates majandusarengust kuni hariduse, elukestva õppe, kogukonna turvalisuse ja kriminaalõiguse tegevuskavadeni;

39. leiab, et kultuuri- ja loomemajanduse kirjeldus peaks hõlmama majutus-, toitlustus- ja turismisektorit;

40. rõhutab, et kriisijärgses majanduses võib kultuur aidata looval viisil sotsiaalpoliitika eesmärke saavutada, nt toetades sotsiaalvaldkonnas tulemuste saavutamiseks innovatsiooni. Kultuur ja kunst võivad muuta käitumist ja luua uusi sotsiaalseid sidemeid, mis elavdavad kõnealustes valdkondades andekate inimeste loovust;

41. märgib, et seetõttu on kultuuri, kuid eelkõige kultuuri- ja loomemajanduse panus Euroopa 2020. aasta strateegia ⁽⁷⁾ elluviimisel väga oluline.

42. rõhutab, et Euroopa 2020. aasta strateegia suurprojektide – digitaalse tegevuskava ja teiste algatuste – edukas rakendamine eeldab julget innovaatiivsust ning siinkohal on loomemajanduse ülesanne toimida eelkõige interdistsiplinaarsete ja mitmekultuuriliste lahenduste loojana. Seepärast on Euroopal vaja eelarvamusetevabasid teerajajaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et luua ühiskondlikke uuendusi ja nende abil tekkivat globaalset äritegevust.

Brüssel, 1. detsember 2010

Regioonide Komitee
president
Mercedes BRESSO

⁽⁶⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽⁷⁾ CdR 172/2007 fin.